

	Biyçeşitlilik Eylem Planı	Doküman No	1
		İlk Yayın Tarihi	01.11.2024
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	-

İstanbul ortalama 2200 bitki türünü barındırması ile tek başına İngiltere dâhil olmak üzere Avrupa'daki birçok ülkeden daha çok bitki çeşitliliğine sahiptir. Kıyı kumulları, sulak alanları ve kayalıklarıyla küresel ölçekte 7 tane Önemli Bitki Alanı bulunmaktadır. Zengin bitki çeşitliliğinin beraberinde getirdiği ve sahip olduğu coğrafi konum ile İstanbul, Afrika ile Avrupa arasında en önemli kuş göç yollarına da sahiptir. İstanbul Boğazı'nda on binlerce yırtıcı kuş görebilmemiz mümkündür. Sürüngenler, Kuşlar ve Memeliler açısından zengin hayvan varlığımız bize gelecek nesillerin bir emanetidir.

Biyolojik çeşitlilik, genlerin, tüm canlı türlerinin ve ekosistemlerin çeşitliliğinin bütünüdür. İnsanların yaşamlarını sürdürebilmesi için yaşadıkları çevrede, temiz su ve havanın, verimli toprakların, besinlerin karşılanması biyolojik çeşitlilikle sağlanmaktadır. Biyolojik çeşitlilik arttıkça o çevrenin ekolojik hizmetleri de o oranda artar. Bu artış biyolojik çeşitliliği oluşturan türler arasında dengeli etkileşimin gerçekleşmesi durumunda geçerlidir.

İstanbul Boğazı iki denizin birleştiği olağanüstü karmaşık bir deniz ekosistemiyle, İstanbul'u su altı canlılığı açısından oldukça özel kılıyor. Şehrin kuzeyini çevreleyen az tuzlu ve besin dolu Karadeniz Sığ sularda hâkimken, derinlik arttıkça tuzlu ve sıcak Akdeniz burada son noktasına ulaşıyor. Karadeniz'den gelen besin dolu bir toz bulutu Marmara Denizi'nin Akdeniz katmanında yaşayan canlılar için çok değerli. Denizlerin Yağmur Ormanı olarak adlandırılan mercanlar, akıntının getirdiği besinlerle koloniler oluşturuyor ve zengin ekosistemler oluşmasına olanak sağlıyor. İstanbul'un olağanüstü su altı zenginliği, nesli tehlike altında olan denizatlarına ve Pina midyelerine de ev sahipliği yapıyor.

İstanbul'un biyolojik çeşitliliğinin sürdürülebilir şekilde korunabilmesi için, doğal orman ve sulak alanların korunmasının güçlendirilmesi, tehdit altındaki yaşam alanlarının korunarak güçlendirilmesi ve yasadışı avcılığın önüne geçilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda vatandaşların biyolojik çeşitlilik konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

TANIMLAR

ÖDA: Önemli Doğal Alanlar

1.KÜRESEL ÖLÇEKTE ÖENLİ ALANLAR

ÇİZELGE 1. ÖDA KRİTERLERİ

A1	Alan, nesli dünya ölçeğinde tehlike altında olan canlı türlerinden bir ya da daha fazlasını önemli sayılarda ve düzenli olarak barındırır.
A2	Alan, dünya dağılışı 50 bin kilometreden daha küçük olan bir ya da daha çok dar yayılışlı türün önemli bir popülasyonunu barındırır
A3	Alan dünya popülasyonlarının tamamı ya da büyük bir bölümü tek bir biyom içinde yaşayan canlı türlerinin önemli birliklerini içermektedir.
A4	Alan, belirli dönemlerde topluluklar halinde yoğunlaşan bir ya da birden çok canlı türünün, dünya veya biyocoğrafik popülasyonunun %1'inden fazlasını düzenli olarak barındırır.

2.AVRUPA ÖLÇEĞİNDE ÖNEMLİ ALANLAR

ÇİZELGE 2. ÖDA KRİTERLERİ-2

B1	Alan, nesli Avrupa ölçeğinde tehlike altında olan bir tür için ülkedeki önemli alanlardan biridir.
B4	Alan, belirlenen dönemlerde topluluklar halinde yoğunlaşan bir ya da birden fazla canlı türünün göç yolu ya da belirgin bir alt popülasyonun %1'inden fazlasını düzenli olarak barındırır.

Kırmızı Liste Sınıfları;

Türler; tükenme hızı, nüfus büyüklüğü, coğrafi dağılım alanları ile nüfus ve dağılım derecesi kriterleri dikkate alınarak şu 9 kategoriye ayrılmıştır:

- **EX (Tükenmiş):** Kuşkuya yer bırakmayacak delillerle soyu tükenmiş olduğu ispatlanan türler.
- **EW (Doğal ortamında tükenmiş):** Vahşi yaşamda soyu tükenmiş, fakat diğer alanlarda (yetiştirme veya sergileme amaçlı) varlığını sürdüren türler.
- **CR (Kritik tehlikede):** Vahşi yaşamda soyu tükenme tehlikesi had safhada (extreme) olan türler.
- **EN (Tehlikede):** Vahşi yaşamda soyu tükenme tehlikesi çok büyük olan türler.
- **VU (Savunmasız):** Vahşi yaşamda soyu tükenme tehlikesi büyük olan türler.
- **NT (Neredeyse tehdit altında):** Şu anda tehlikede olmayan fakat yakın gelecekte VU, EN veya CR kategorisine girmeye aday olan türler.

	Biyçeşitlilik Eylem Planı	Doküman No	1
		İlk Yayın Tarihi	01.11.2024
		Revizyon Tarihi	-
		Revizyon No	-

- **LC (Düşük riskli):** Yaygın bulunan türler.
- **DD (Eksik verili):** Üzerinde yeterli bilgi bulunmayan türler.
- **NE (Değerlendirilmemiş):** Şimdiye kadar yukarıdaki kriterlere uygunluğu değerlendirilmemiş türler.

Kuruluşumuza yakın bulunan Küçükçekmece ile ilgili bilgiler aşağıda yer almaktadır.

KÜÇÜKÇEKMECE HAVZASI

Koruma Öncelięi: Çok Acil Gerileme	Alanın Deęiřimi: Gerileme (-2)
Yüzölçümü: 11715 ha	Boylam: 28,72°D
Enlem: 41,10°K	İlçe(ler): Çatalca, Küçükçekmece, Büyükçekmece, Avcılar
Koruma Statüleri: Doğal Sit alanı	İl(ler) : İstanbul
Yükseklik : 0 m – 230 m	

Alan Tanımı: İstanbul'un 15 km batısında Avcılar ve Küçükçekmece ilçe sınırları içinde yer alır alanı Sazlıdere Nakkaştepe E5 ve hadımköy dereleri besler en derin noktası 20 metrelik hafif tuzlu bir dalyan olan küçükçekmece Gölü'nün etrafı Kal erli mera toplulukları kuru Fındıklıklar ve tarım arazileri ile çevrilidir Kapıkule veeski köy sınır kapılarına bağlanan demir yolu hattı Küçükçekmece Gölü'nün doğu ve kuzey kıyıları izlemektedir Gönül güney sahili ile Marmara Denizi'nde paralel ince bir sahil şeridi ile çevrilidir göl kış aylarında yüksek sayılarda su kuşu barındırır

Habitatlar: Öda, göl ekosistemi, tarım alanları, sazlık alanlar, maki toplulukları, kuru fundalıklar, meşe ormanları ve küçük yerleşim birimlerinden oluşur. hafif tuzlu bir dalyan olan Küçükçekmece Gölü'nün kuzeyindeki Altınşehir ve batıdaki Firuzköy kıyılarında geniş sazlıklar bulunmaktadır. Bölgede doğal yapısını korumuş başlıca alanlar gölün doğu kıyısında bulunan Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi ve askeri alan sınırları içindeki yerlerdir. Gölün özellikle batı kesiminde tarım için elverişli geniş araziler bulunur. Göl kıyısının kuzeyinde, bir kısmı çamura batmış olan arıtma tesisi dolgusu, yapay kum ve çamur düzlükleri, gölcükler, sazlar kuş türleri için önemli bir yaşam alanı sağlamıştır.

Türler: ÖDA, farklı tür gruplarını bir arada barındıran sulakalan sistemidir. Alanda, dünyada dar bir dağılıma sahip olan Veronisa tırrilliana adlı bitki türü ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.

Sukuşları için önemli üreme ve kışlama alanıdır. Küçükçekmece Gölü, göç döneminde küçük karabataklar (Phalasrosorar pygmehs) ve binlerce leylek (Cisonia sisonia) için önemlidir. Alan ayrıca karabatak (Phalasrosorar sarbo) ve nesli küresel ölcekte tehlike altında olan dikkuyruğun (Огуһга leһsosephala) kışlama popölasyonları için de önemli bir sulakalandır.

ÖDA, nesli küresel ölcekte tehlikede olan beyazkesicidişli körfare (Nannospalar leһsodon) memeli türünü barındırır. Nakkaşdere üzerinde nadir bir tür olan benekli kaplumbağa (Emys orbisһlaris) yaşamaktadır.

Bavius (Pseһdophilotes baviһs) ve yalancı apollo (Arshon apollinһs nikodemһsi) adlı kelebek türleri için önemli bir yayılış alanıdır.

Alan Kullanımı: Küçükçekmece Gölü'nün cevresi eğitim, araştırma ve konut amaçlı yerleşim alanlarıyla çevrilidir. Gölde balık avı yapılmaktadır ve kıyısında balıkçı barınakları bulunur. ÖDA'nın kuzeyinde cayır ve fundalıklarla kaplı meralarda azalmakla birlikte hayvancılık yapılmaktadır.

Tehditler: Alan üzerindeki en ciddi tehdit kirliliktir. Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi laboratuvarının sıvı atıkları 1997 yılına kadar göle boşaltılmıştır. Eski İalkalı cöplüğünden sızan suların, yeraltı suyu ile etkileşerek göle akma olasılığı halen mevcuttur. Göl çevresindeki endüstriyel tesisler ile kara ve deniz ulaşım araçlarının atıkları nedeniyle gölde ağır metal kirliliği oluşmuştur. Gölün kıyıları arıtma tesisi inşaatı, TEM otoyolunun yapımı ve yerleşime acma maksadıyla doldurulmuştur. D-100 (Eski adıyla E5) karayolu ve bağlantı yollarının inşası bölgenin doğal yapısına büyük zarar vermiştir. Gölün kuzeyinde bulunan toplu konutların mera alanlarına

Doküman No	1
İlk Yayın Tarihi	01.11.2024
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No	-

doğru genişlemesi alanı uzun vadede tehdit etmektedir. Alanın kuzey ve batı kesimlerinde yasadışı avcılık sürmektedir.

Koruma Çalışmaları: Küçükçekmece Doğa Koruma ve İlavacılık Derneği, alanda çeşitli etkinliklerle kirlilik sorununa ve sazlıkların önemine dikkat çekmiştir. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) ve Küçükçekmece Belediyesi, gölü besleyen dereler üzerine kolektör kurma çalışmalarına devam etmektedirler ve projenin iki yıl içinde tamamlanması beklenmektedir. TÜBİTAK ve Yıldız Teknik Üniversitesi ortaklaşa olarak "Küçükçekmece İlavazı'nda Çevre Yönetim Modelinin Geliştirilmesi" adlı bir proje yürütmektedir.

Küçükçekmece Havzası önemli doğa alanı topografya haritası

Küçükçekmece Havzası önemli doğa alanı bitki örtüsü harita

Acıbalık (*Rhodeus sericeus amarus*) © Murat Bozdoğan

Biyçeşitlilik Eylem Planı

Doküman No	1
İlk Yayın Tarihi	01.11.2024
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No	-

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Veronica turilliana</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
 <i>Anthus campestris</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Calandrella brachydactyla</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	6000 Birey (Göç)	A3, B3, CI, C3
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Emberiza hortulana</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	5-10 Çift (Üreme)	CI
<i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Melanocorypha calandra</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	CI
<i>Oxyura leucocephala</i> - Doğu Akdeniz ve İran	0	0	EN	VU	36 Birey (2005 Kışlama)	A1, B1, CI
<i>Phalacrocorax pygmeus</i> - GD. Avrupa ve Türkiye	0	0	LC	LC	126 Birey (1995 Göç)	CI
<i>Phalacrocorax carbo</i> - Karadeniz ve Akdeniz	0	0	LC	LC	10200 Birey (1993 Kışlama)	B3, C3
 <i>Nannospalax leucodon</i>	0	0	VU	—	Var	A1
 <i>Triturus karelinii</i>	0	0	LC	LC	Var	CI
 <i>Aphanius fasciatus</i>	0	0	DD	LC	Var	CI
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	0	0	LC	—	Var	CI
 <i>Archon apollinus nikodemusi</i>	1	0	—	EN	Var	B1,B2, CI
<i>Erebia medusa</i> - Balkanlar ve K. Anadolu	0	0	—	VU	Var	B1
<i>Euphydryas aurinia</i> - Kuzey ve Doğu Anadolu	0	0	—	VU	Var	B1, CI
<i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	—	VU	Var	B1
<i>Pseudophilotes bavius</i> - Anadolu	0	0	—	EN	Var	B1, CI
<i>Pseudophilotes vicrama</i> - Anadolu	0	0	—	VU	Var	B1

Biyçeşitlilik Eylem Planı

Doküman No	1
İlk Yayın Tarihi	01.11.2024
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No	-

Doğal Alanlar İçin Önemli Hatırlatmalar

- Çevreyi temiz tutunuz, çöpleriniz için çöp kutulularını kullanınız.
- Ağaç ve bitkilere zarar vermemeye özen gösteriniz.
- Canlılara ve doğal ortamlara zara veren aktivitelere katılmamaya azami özen gösteriniz
- Doğal alan ziyaretleri sırasında gürültü yapmayınız ve yüksek sesle müzik dinlemeyiniz.
- Doğal alanlarda kesinlikle ateş yakmayınız
- Sigara İçilmesi Kesinlikle yasaktır

Yaban Hayatı Türleri ile ilgili Önemli Hatırlatmalar

- Tehdit altındaki yaban hayatı türlerinden türetilen yasadışı ürünler / hediyelik eşyalar satın almaktan kaçınınız.
- Yaban hayatı türleri ile doğrudan etkileşime geçmeyiniz, bu türleri beslemeyiniz.

